

LIETUVOS RESPUBLIKOS
**PINIGINĖS SOCIALINĖS PARAMOS MAŽAS PAJAMAS GAUNANČIOMS ŠEIMOMS
(VIE NIEMS GYVENANTIEMS ASMENIMS)**

ĮSTATYMAS

2003 m. liepos 1 d. Nr. IX-1675
Vilnius

**PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir taikymas

1. Šio Įstatymo paskirtis – įvertinus mažas pajamas gaunančių šeimų (vienų gyvenančių asmenų) turtą ir pajamas, nustatyti joms (jiems) valstybės teikiamos piniginės socialinės paramos dydį ir teikimo sąlygas, gavėjų teises ir pareigas, finansavimo šaltinius.

2. Šis Įstatymas taikomas nuolat Lietuvos Respublikoje gyvenantiems asmenims, atitinkantiems šio Įstatymo 4 ir 6 straipsnių nuostatas.

3. Nuolat Lietuvos Respublikoje gyvenantys asmenys – Lietuvos Respublikos piliečiai, kurių duomenys apie gyvenamąją vietą Lietuvos Respublikoje, o neturinčių gyvenamosios vietos – apie savivaldybę, kurioje gyvena, yra įrašyti į Lietuvos Respublikos gyventojų registrą, ir nuolat Lietuvos Respublikoje gyvenantys užsieniečiai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2450](#), 2004-09-21, Žin., 2004, Nr. 146-5303 (2004-10-01)

**2 straipsnis. Piniginės socialinės paramos mažas pajamas gaunančioms šeimoms
(vieniems gyvenantiems asmenims) rūšys**

Piniginės socialinės paramos mažas pajamas gaunančioms šeimoms (vieniems gyvenantiems asmenims) (toliau – piniginė socialinė parama) rūšys yra šios:

1) socialinė pašalpa;

2) būsto šildymo išlaidų, išlaidų šaltam vandeniui bei nuotėkoms ir išlaidų karštam vandeniui kompensacijos (toliau – kompensacijos).

3 straipsnis. Pagrindinės šio Įstatymo sąvokos

1. **Bendrai gyvenantys asmenys** – bendrai gyvenantys neįregistravę santuokos vyresni kaip 18 metų asmenys.

2. **Būstas (gyvenamosios patalpos)** (toliau – **būstas**) – vienbutis gyvenamasis namas, jo dalis, butas ar kitos gyvenamosios patalpos, tinkamos vienam asmeniui ar šeimai gyventi ir atitinkančios statybos bei specialiųjų normų (higienos, priešgaisrinės saugos ir kitus) reikalavimus.

3. **Būsto naudingasis plotas** – gyvenamųjų kambarių ir kitų būsto patalpų (virtuvių, sanitarinių mazgų, koridorių, įstatytų spintų, šildomų lodžijų ir kitų šildomų pagalbinių patalpų) bendras grindų plotas. Į naudingąjį būsto plotą neįskaitomas balkonų, terasų, rūšių, nešildomų lodžijų grindų plotas.

4. **Nedarni šeima** – šeima, kurioje yra sutrikę tarpusavio santykiai ir vienas iš tėvų neatlieka vaiko priežiūros funkcijų arba netinkamai elgiasi su kitais šeimos nariais, arba (ir) abu tėvai neišsprendžia tarpusavio problemų ir į tai įtraukia vaikus, arba (ir) vienas iš tėvų ar abu tėvai nesugeba prižiūrėti vaikų ar elgiasi su jais netinkamai, arba (ir) gaunamą valstybės paramą panaudoja ne šeimos interesams.

5. **Socialinės rizikos asmuo** – vyresnis kaip 18 metų asmuo, turintis emocinių, elgesio, socialinių problemų ir dėl to esantis socialiai atskirtas – elgetaujantis, valkataujantis, skurstantis arba (ir) patyręs psichologinę, fizinę ar seksualinę prievartą, smurtą šeimoje, arba (ir)

piktnaudžiaujantis alkoholiu, narkotinėmis, psichotropinėmis ar toksinėmis medžiagomis, arba (ir) yra priklausomas nuo azartinių lošimų, arba (ir) įsitraukęs ar linkęs įsitraukti į nusikalstamą veiklą.

6. Socialinės rizikos šeima – šeima, kurioje vyrauja krizė dėl to, kad vienas ar keli šeimos nariai piktnaudžiauja alkoholiu, narkotinėmis, psichotropinėmis ar toksinėmis medžiagomis arba (ir) yra priklausomas nuo azartinių lošimų, arba (ir) dėl turimos negalios, skurdo, socialinių įgūdžių stokos negali ar nemoka prižiūrėti vaikų, arba (ir) naudoja psichologinę, fizinę ar seksualinę prievartą, arba (ir) gaunamą valstybės paramą panaudoja ne šeimos interesams.

7. Šeima – sutuoktiniai arba bendrai gyvenantys asmenys, taip pat susituokęs asmuo, su kuriuo teismo sprendimu dėl sutuoktinių gyvenimo skyrium yra likę gyventi jų vaikai, arba vienas iš tėvų, jų vaikai ir įvaikiai iki 18 metų. Į šeimos sudėtį taip pat įskaitomi nedirbantys nesusituokę ir su kitu asmeniu bendrai negyvenantys asmenys nuo 18 iki 24 metų: besimokantys dieninėse bendrojo lavinimo mokyklose ir kitų formaliojo švietimo įstaigų dieniniuose skyriuose, taip pat asmenys nuo dieninių bendrojo lavinimo mokyklų baigimo dienos iki tų pačių metų rugsėjo 1 d. Į globėjų (rūpintojų) šeimų sudėtį vaikai, kuriems įstatymo tvarka yra nustatyta globa ar rūpyba, neįskaitomi.

8. Šeimos (vieno gyvenančio asmens) turto vertės normatyvas – šio Įstatymo 11 straipsnyje nustatyta turto vertė, kurios neviršijusi šeima (vienas gyvenantis asmuo) turi teisę į piniginę socialinę paramą.

9. Valstybės remiamos pajamos šeimai (vienam gyvenančiam asmeniui) – įstatymo nustatyta tvarka tvirtinamas valstybės remiamų pajamų dydis, padaugintas iš šeimos narių skaičiaus.

10. Vienas gyvenantis asmuo – vienas gyvenantis vyresnis kaip 18 metų nesusituokęs asmuo, taip pat susituokęs, tačiau teismo sprendimu gyvenantis skyrium ir neturintis vaikų asmuo arba susituokęs turintis vaikų asmuo, su kurio sutuoktiniu teismo sprendimu yra likę gyventi jų vaikai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2450](#), 2004-09-21, *Žin.*, 2004, Nr. 146-5303 (2004-10-01)

ANTRASIS SKIRSNIS SOCIALINĖ PAŠALPA

4 straipsnis. Šeimos (vieno gyvenančio asmens) teisė į socialinę pašalpą

1. Šeima (vienas gyvenantis asmuo) turi teisę į socialinę pašalpą, jeigu ji (jis) atitinka šios dalies 1 ir 2 punktuose nurodytas sąlygas ir kiekvienas vyresnis kaip 18 metų šeimos narys (vienas gyvenantis asmuo) atitinka bent vieną iš šios dalies 3, 4 ar 5 punktuose nurodytų sąlygų, o vaikai nuo 16 iki 18 metų atitinka bent vieną iš šios dalies 6 punkte nurodytų sąlygų:

1) nuosavybės teise turimo turto, nurodyto šio Įstatymo 9 straipsnyje, vertė neviršija turto vertės normatyvo, nustatyto pagal šio Įstatymo 11 straipsnį;

2) vidutinės 3 praėjusių mėnesių iki mėnesio, kurį šeima (vienas gyvenantis asmuo) įgijo teisę į socialinę pašalpą, šeimos (vieno gyvenančio asmens) pajamos yra mažesnės už valstybės remiamas pajamas šeimai (vienam gyvenančiam asmeniui);

3) vyresni kaip 18 metų šeimos nariai (vienas gyvenantis asmuo) dirba ir per 3 mėnesių laikotarpį, už kurį pajamas reikia apskaičiuoti, dirbo ne mažiau kaip du trečdalius darbo laiko trukmės, nustatytos Darbo kodekso 144 straipsnio 1 dalyje arba 145 straipsnyje, arba dirba ne visą darbo laiką Darbo kodekso 146 straipsnio 1 dalies 2–6 punktuose nustatytais atvejais, o jiems darbo užmokesčio apskaičiuojama ne mažiau už minimalią mėnesinę algą arba minimalų valandinį atlygį proporcingai dirbtam laikui arba atliktam darbui; nuo įsidarbinimo pradžios ne mažiau kaip kalendorinį mėnesį dirbusiam šeimos nariui (vienam gyvenančiam asmeniui) apskaičiuotas darbo užmokestis yra ne mažesnis už minimalią mėnesinę algą arba minimalų valandinį atlygį proporcingai dirbtam laikui arba atliktam darbui;

4) vyresni kaip 18 metų šeimos nariai (vienas gyvenantis asmuo): mokosi dieninėse bendrojo lavinimo mokyklose ir kitų formaliojo švietimo įstaigų dieniniuose skyriuose, kol jiems sukaks 24 metai; laikotarpiu nuo dieninių bendrojo lavinimo mokyklų baigimo dienos iki tų pačių metų rugsėjo 1 d., bet ne ilgiau, iki jiems sukaks 24 metai; yra įstatymo nustatyto senatvės pensijos amžiaus arba gaunantys pensijas (išskyrus III grupės invalidui paskirtą valstybinę socialinio draudimo invalidumo pensiją), pensijų išmokas ar šalpos išmokas; yra I, II grupės invalidai

(invalidas) arba neįgalieji (neįgalusis) įstatymo nustatyta tvarka; yra bedarbiai (bedarbis), gaunantys nedarbo socialinio draudimo išmoką, mokymosi laikotarpiu – mokymosi pašalpą arba dirbantys viešuosius ar Užimtumo fondo remiamus darbus, bei pasibaigus nurodytiems laikotarpiams; yra asmenys (asmuo), ne mažiau kaip 6 mėnesius įsiregistravę valstybinėje teritorinėje darbo biržoje; yra asmenys (asmuo), kuriems iki senatvės pensijos amžiaus yra likę ne ilgiau kaip 2 metai, įsiregistravę valstybinėje teritorinėje darbo biržoje ir gaunantys nedarbo socialinio draudimo išmoką; vienas iš šeimos narių slaugo šeimos narį, vaiką, kurį įstatymo nustatyta tvarka globoja šeima, arba artimąjį savo ar sutuoktinio giminaitį, kuriems nuolatinės slaugos (pagalbos, priežiūros) būtinumas nustatytas teisės aktų nustatyta tvarka; ne trumpiau kaip vieną mėnesį gydomi sveikatos priežiūros įstaigos stacionare; moteris yra nėščia ir iki gimdymo yra likę ne daugiau kaip 70 kalendorinių dienų (suėjus 28 nėštumo savaitėms ir daugiau);

5) motina arba tėvas (globėja ar rūpintoja arba globėjas ar rūpintojas) augina namuose: nelankantį ikimokyklinės ugdymo įstaigos vaiką iki 3 metų; bent vieną nelankantį ikimokyklinės ugdymo įstaigos arba mokyklos vaiką iki 8 metų, kai šeima turi 3 ir daugiau vaikų iki 14 metų ir kai vaikai yra tinkamai prižiūrimi; ikimokyklinio amžiaus vaiką, bet ne vyresnį kaip 8 metų, nelankantį ikimokyklinės ugdymo įstaigos pagal gydytojų rekomendaciją arba dėl to, kad gyvenamojoje vietovėje nėra ikimokyklinės ugdymo įstaigos ar vietų joje;

6) vaikai nuo 16 iki 18 metų: dirba (šios dalies 3 punkte nustatyti reikalavimai netaikomi); mokosi formaliojo švietimo įstaigose; laikotarpiu nuo formaliojo švietimo įstaigos baigimo dienos iki tų pačių metų rugsėjo 1 d.; yra invalidai ar neįgalūs įstatymo nustatyta tvarka; yra įsiregistravę valstybinėje teritorinėje darbo biržoje; yra nėščios moterys.

2. Nutraukusių santuoką arba gyvenančių skyrium sutuoktinių, auginančių vaikus iki 18 metų, šeimoms, atitinkančioms šio straipsnio 1 dalyje nurodytas sąlygas, socialinė pašalpa skiriama, jeigu šie asmenys yra sudarę teismo patvirtintą vaiko (vaikų) išlaikymo sutartį arba jei vaiko (vaikų) išlaikymą yra priteisęs teismas.

3. Nesituokusių asmenų, kurie vieni augina vaikus iki 18 metų, šeimoms, atitinkančioms šio straipsnio 1 dalyje nurodytas sąlygas, socialinė pašalpa skiriama:

1) jeigu jų vaikui (vaikams) yra pripažinta arba nustatyta tėvystė ir teismas yra priteisęs išlaikymą vaikui (vaikams);

2) jeigu įstatymų nustatyta tvarka nėra galimybės nustatyti vaiko tėvo (motinos) tapatybės arba teismas negali tėvui (motinai) priteisti vaiko išlaikymo;

3) tėvystės nustatymo ir (ar) išlaikymo priteisimo bylos nagrinėjimo teisme laikotarpiu.

4. Jeigu šio straipsnio 2 dalyje nurodytos šeimos nėra sudariusios teismo patvirtintos vaiko (vaikų) išlaikymo sutarties arba jei vaiko (vaikų) išlaikymo teismas nėra priteisęs, taip pat jeigu šio straipsnio 3 dalyje nurodytų šeimų vaikui (vaikams) nėra pripažinta arba nustatyta tėvystė ir vaikui (vaikams) išlaikymo teismas nėra priteisęs, socialinė pašalpa skiriama tik vaikui (vaikams).

5. Šeimos nariui (vienam gyvenančiam asmeniui), atitinkančiam šio straipsnio 1 dalyje nurodytas sąlygas, socialinė pašalpa neskiriama ir jo pajamos į šeimos pajamas neįskaitomos, jeigu jis:

1) nuolat arba darbo dienomis gyvena (aprūpintas nakvyne ir maistu) valstybės ar savivaldybės finansuojamoje įstaigoje;

2) yra užsienio valstybėje besimokantis ir gyvenantis moksleivis ar studentas iki 24 metų;

3) yra sulaikytas ar suimtas arba yra paskelbta jo paieška, arba jis atlieka privalomąją pradinę karo tarnybą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2450](#), 2004-09-21, *Žin.*, 2004, Nr. 146-5303 (2004-10-01)

Nr. [IX-2539](#), 2004-11-04, *Žin.*, 2004, Nr. 171-6299 (2004-11-26)

5 straipsnis. Socialinės pašalpos dydis

1. Šio Įstatymo 4 straipsnyje, išskyrus 4 straipsnio 4 dalį, nustatyta socialinė pašalpa sudaro 90 procentų skirtumo tarp valstybės remiamų pajamų šeimai (vienam gyvenančiam asmeniui) ir vidutinių šeimos (vieno gyvenančio asmens) pajamų per mėnesį.

2. Šio Įstatymo 4 straipsnio 4 dalyje nustatyta socialinė pašalpa kiekvienam vaikui sudaro 90 procentų skirtumo tarp valstybės remiamų pajamų vienam šeimos nariui ir vidutinių šeimos pajamų vienam šeimos nariui per mėnesį.

Straipsnio pakeitimai:

TREČIASIS SKIRSNIS KOMPENSACIJOS

6 straipsnis. Šeimos (vieno gyvenančio asmens) teisė į kompensacijas

1. Šeima (vienas gyvenantis asmuo) turi teisę į kompensacijas, jeigu ji (jis) atitinka šios dalies 1 punkte ir bent vieną iš šios dalies 2–4 punktuose nurodytų sąlygų ir kiekvienas vyresnis kaip 18 metų šeimos narys (vienas gyvenantis asmuo) atitinka bent vieną iš šios dalies 5, 6 ar 7 punktuose nurodytų sąlygų, o vaikai nuo 16 iki 18 metų atitinka bent vieną iš šios dalies 8 punkte nurodytų sąlygų:

1) nuosavybės teise turimo turto, nurodyto šio Įstatymo 9 straipsnyje, vertė neviršija turto vertės normatyvo, nustatyto vadovaujantis šio Įstatymo 11 straipsniu;

2) išlaidos už būsto naudingojo ploto, bet ne didesnės už šio Įstatymo 7 straipsnyje nustatytą normatyvą, šildymą, atsižvelgiant į energijos ar kuro sąnaudas, bet ne didesnes už normatyvą, viršija 25 procentus skirtumo tarp šeimos (vieno gyvenančio asmens) pajamų ir 90 procentų valstybės remiamų pajamų šeimai (vienam gyvenančiam asmeniui) dydžio;

3) išlaidos už faktinį šalto vandens bei nuotekų kiekį, bet ne didesnį už šio Įstatymo 7 straipsnyje nustatytą normatyvą, viršija 2 procentus šeimos (vieno gyvenančio asmens) pajamų;

4) išlaidos už faktinį karšto vandens bei nuotekų kiekį, bet ne didesnį už šio Įstatymo 7 straipsnyje nustatytą normatyvą, kai karštam vandeniui paruošti naudojama centralizuotai tiekiamą šilumą, arba išlaidos už šio Įstatymo 7 straipsnyje nustatytam normatyviniam karšto vandens kiekiui paruošti suvartotą kitą energiją ar kurą viršija 5 procentus šeimos (vieno gyvenančio asmens) pajamų;

5) vyresni kaip 18 metų šeimos nariai (vienas gyvenantis asmuo) dirba ir per 3 mėnesių laikotarpį, už kurį pajamas reikia apskaičiuoti, dirbo ne mažiau kaip du trečdalius darbo laiko trukmės, nustatytos Darbo kodekso 144 straipsnio 1 dalyje arba 145 straipsnyje, arba dirba ne visą darbo laiką Darbo kodekso 146 straipsnio 1 dalies 2–6 punktuose nustatytais atvejais, o jiems darbo užmokesčio apskaičiuojama ne mažiau už minimalią mėnesinę algą arba minimalų valandinį atlygį proporcingai dirbtam laikui arba atliktam darbui; nuo įsidarbinimo pradžios ne mažiau kaip kalendorinį mėnesį dirbusiam šeimos nariui (vienam gyvenančiam asmeniui) apskaičiuotas darbo užmokestis yra ne mažesnis už minimalią mėnesinę algą arba minimalų valandinį atlygį proporcingai dirbtam laikui arba atliktam darbui;

6) vyresni kaip 18 metų šeimos nariai (vienas gyvenantis asmuo): mokosi dieninėse bendrojo lavinimo mokyklose ir kitų formaliojo švietimo įstaigų dieniniuose skyriuose, kol jiems sukaks 24 metai; laikotarpiu nuo dieninių bendrojo lavinimo mokyklų baigimo dienos iki tų pačių metų rugsėjo 1 d., bet ne ilgiau, iki jiems sukaks 24 metai; yra įstatymo nustatyto senatvės pensijos amžiaus arba gaunantys pensijas (išskyrus III grupės invalidui paskirtą valstybinę socialinio draudimo invalidumo pensiją), pensijų išmokas ar šalpos išmokas; yra I, II grupės invalidai (invalidas) arba neįgalieji (neįgalusis) įstatymo nustatyta tvarka; yra bedarbiai (bedarbis), gaunantys nedarbo socialinio draudimo išmoką, mokymosi laikotarpiu – mokymosi pašalpą arba dirbantys viešuosius ar Užimtumo fondo remiamus darbus, bei pasibaigus nurodytiems laikotarpiams; yra asmenys (asmuo), ne mažiau kaip 6 mėnesius įsiregistravę valstybinėje teritorinėje darbo biržoje; yra asmenys (asmuo), kuriems iki senatvės pensijos amžiaus yra likę ne ilgiau kaip 2 metai, įsiregistravę valstybinėje teritorinėje darbo biržoje ir gaunantys nedarbo socialinio draudimo išmoką; vienas iš šeimos narių slaugo šeimos narį, vaiką, kurį įstatymo nustatyta tvarka globoja šeima, arba artimąjį savo ar sutuoktinio giminaitį, kuriems nuolatinės slaugos (pagalbos, priežiūros) būtinumas nustatytas teisės aktų nustatyta tvarka; ne trumpiau kaip vieną mėnesį gydomi sveikatos priežiūros įstaigos stacionare; moteris yra nėščia ir iki gimdymo yra likę ne daugiau kaip 70 kalendorinių dienų (suėjus 28 nėštumo savaitėms ir daugiau);

7) motina arba tėvas (globėja ar rūpintoja arba globėjas ar rūpintojas) augina namuose: nelankantį ikimokyklinės ugdymo įstaigos vaiką iki 3 metų; bent vieną nelankantį ikimokyklinės ugdymo įstaigos arba mokyklos vaiką iki 8 metų, kai šeima turi 3 ir daugiau vaikų iki 14 metų ir kai vaikai yra tinkamai prižiūrimi; ikimokyklinio amžiaus vaiką, bet ne vyresnį kaip 8 metų, nelankantį ikimokyklinės ugdymo įstaigos pagal gydytojų rekomendaciją arba dėl to, kad gyvenamojoje vietovėje nėra ikimokyklinės ugdymo įstaigos ar vietų joje;

8) vaikai nuo 16 iki 18 metų: dirba (šios dalies 3 punkte nustatyti reikalavimai netaikomi); mokosi formaliojo švietimo įstaigose; laikotarpiu nuo formaliojo švietimo įstaigos baigimo dienos iki tų pačių metų rugsėjo 1 d.; yra invalidai ar neįgalūs įstatymo nustatyta tvarka; yra įsiregistravę valstybinėje teritorinėje darbo biržoje; yra nėščios moterys.

2. Nutraukusių santuoką arba gyvenančių skyrium sutuoktinių, auginančių vaikus iki 18 metų, šeimoms, atitinkančioms šio straipsnio 1 dalyje nurodytas sąlygas, kompensacijos skiriamos, jeigu jie yra sudarę teismo patvirtintą vaiko (vaikų) išlaikymo sutartį arba jei vaiko (vaikų) išlaikymą yra priteisęs teismas.

3. Nesusituokusių asmenų, kurie vieni augina vaikus iki 18 metų, šeimoms, atitinkančioms šio straipsnio 1 dalyje nurodytas sąlygas, kompensacijos skiriamos:

1) jeigu jų vaikui (vaikams) yra pripažinta arba nustatyta tėvystė ir teismas yra priteisęs išlaikymą vaikui (vaikams);

2) jeigu įstatymų nustatyta tvarka nėra galimybės nustatyti vaiko tėvo (motinos) tapatybės arba teismas negali tėvui (motinai) priteisti vaiko išlaikymo;

3) tėvystės nustatymo ir (ar) išlaikymo priteisimo bylos nagrinėjimo teisme laikotarpiu.

4. Šeimos nariui (vienam gyvenančiam asmeniui), atitinkančiam šio straipsnio 1 dalyje nurodytas sąlygas, kompensacijos neskiriamos ir jo pajamos į šeimos pajamas neįskaitomos, jeigu jis:

1) yra užsienio valstybėje besimokantis ir gyvenantis moksleivis ar studentas iki 24 metų;

2) yra sulaikytas ar suimtas arba yra paskelbta jo paieška, arba atlieka privalomąją pradinę karo tarnybą.

5. Jeigu viena iš kelių viename būste gyvenančių šeimų (vienų gyvenančių asmenų), už komunalines paslaugas atsiskaitančių pagal vieną sąskaitą (atsiskaitomąją knygėlę), neturi teisės į kompensacijas, teisės į kompensacijas neturi nė viena iš šių šeimų (vienų gyvenančių asmenų).

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2450](#), 2004-09-21, *Žin.*, 2004, Nr. 146-5303 (2004-10-01)

Nr. [IX-2539](#), 2004-11-04, *Žin.*, 2004, Nr. 171-6299 (2004-11-26)

7 straipsnis. Normatyvai kompensacijoms apskaičiuoti

1. Kompensacijoms apskaičiuoti taikomi šie normatyvai:

1) būsto naudingojo ploto normatyvas kiekvienai šeimai: vienam iš būste gyvenamąją vietą deklaravusių šeimos narių (vienam gyvenančiam asmeniui) – 38 kvadratiniai metrai, kiekvienam kitam šeimos nariui – 12 kvadratinių metrų. Šie plotai nustatomi pagal kadastrinių matavimų duomenis;

2) karšto vandens ir nuotekų – 1,5 kubinio metro vienam šeimos nariui (vienam gyvenančiam asmeniui) per mėnesį;

3) šalto vandens ir nuotekų – 2 kubiniai metrai vienam šeimos nariui (vienam gyvenančiam asmeniui) per mėnesį, kai karštam vandeniui paruošti naudojama centralizuotai tiekiamą šilumą, arba 3,5 kubinio metro vienam šeimos nariui (vienam gyvenančiam asmeniui) per mėnesį, kai karštam vandeniui paruošti naudojamos kitos energijos ar kuro rūšys.

2. Atskirų energijos ir kuro rūšių sąnaudų normatyvus būstui šildyti ir karštam vandeniui paruošti tvirtina Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2450](#), 2004-09-21, *Žin.*, 2004, Nr. 146-5303 (2004-10-01)

8 straipsnis. Kompensacijų dydis

1. Šeimoms (vienam gyvenančiam asmeniui), taikant šilumos (elektros energijos) vienanarę kainą, kompensuojama:

1) šildymo sezono metu – išlaidų už būsto naudingojo ploto, bet ne didesnio už šio Įstatymo 7 straipsnyje nustatytą normatyvą, šildymą, atsižvelgiant į energijos ar kuro sąnaudas, bet ne didesnes už normatyvą, dalis, viršijanti 25 procentus skirtumo tarp šeimos (vieno gyvenančio asmens) pajamų ir 90 procentų valstybės remiamų pajamų šeimai (vienam gyvenančiam asmeniui) dydžio;

2) išlaidų už faktinį šalto vandens bei nuotekų kiekį, bet ne didesnę už šio Įstatymo 7 straipsnyje nustatytą normatyvą, dalis, viršijanti 2 procentus šeimos (vieno gyvenančio asmens) pajamų;

3) išlaidų už faktiniam karšto vandens kiekiui, bet ne didesniai už šio Įstatymo 7 straipsnyje nustatytą normatyvą, paruošti dalis, viršijanti 5 procentus šeimos (vieno gyvenančio asmens) pajamų. Į išlaidas karštam vandeniui paruošti įskaičiuojamos neviršijančios nustatyto normatyvo energijos ar kuro sąnaudos vandeniui pašildyti ir būstui priskirtos energijos ar kuro sąnaudos karšto vandens temperatūrai palaikyti (cirkuliacijai). Kai karštas vanduo ruošiamas naudojant centralizuotai tiekiamą šilumą, į išlaidas karštam vandeniui paruošti įskaičiuojamos ir išlaidos už karštam vandeniui paruošti sunaudotą šaltą vandenį (įskaitant išlaidas nuotekoms).

2. Jeigu daugiabučio namo savininkai ar savininkų bendrija yra pasinaudojusi valstybės teikiamais tiksliniais kreditais šilumos taupymo priemonėms įgyvendinti arba pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintą daugiabučių namų modernizavimo programą ar ją atitinkančias savivaldybių patvirtintas programas įgyvendina daugiabučio namo modernizavimo investicijų projektą, būsto šildymo išlaidų kompensacija skaičiuojama taikant energijos ar kuro sąnaudų normatyvą, iki bus visiškai išmokėtas tikslinis kreditas. Kompensacijos, apskaičiuotos taikant energijos ar kuro sąnaudų normatyvą, ir kompensacijos, apskaičiuotos pagal faktiškai sunaudotą energiją ar kurą, skirtumas panaudojamas kreditui grąžinti ir palūkanoms apmokėti.

3. Kai šeimos (vieno gyvenančio asmens) pajamos sudaro ne daugiau kaip 90 procentų valstybės remiamų pajamų šeimai (vienam gyvenančiam asmeniui) dydžio, skiriama būsto šildymo išlaidų kompensacija yra lygi faktinėms išlaidoms už būsto naudingojo ploto, bet ne didesnės už normatyvą, šildymą, atsižvelgiant į energijos ar kuro sąnaudas, bet ne didesnes už normatyvą.

4. Apskaičiuojant kuro būstui šildyti ir karštam vandeniui paruošti išlaidas, kuro kainos įvertinamos pagal savivaldybių patvirtintas vidutines kuro kainas.

5. Jeigu namui šildyti ir (ar) karštam vandeniui paruošti yra įrengta bendra autonominė katilinė ir šiame name gyvenamąją vietą yra deklaravusios kelios šeimos (vieni gyvenantys asmenys), kompensacijos apskaičiuojamos atskirai kiekvienai (kiekvienam) iš jų. Kiekvienos šeimos būstui šildyti sunaudoto energijos ar kuro kiekis apskaičiuojamas proporcingai kiekvienos šeimos (vieno gyvenančio asmens) būsto naudingajam plotui, o karštam vandeniui – pagal nustatytą normatyvą. Jeigu bendras šių šeimų karštam vandeniui paruošti sunaudoto energijos ar kuro kiekis yra mažesnis už nustatytą normatyvą, kiekvienos šeimos sunaudoto energijos ar kuro kiekis karštam vandeniui paruošti apskaičiuojamas proporcingai kiekvienos šeimos narių, deklaravusių šiame name gyvenamąją vietą, skaičiui.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2450](#), 2004-09-21, *Žin.*, 2004, Nr. 146-5303 (2004-10-01)

Nr. [X-144](#), 2005-03-24, *Žin.*, 2005, Nr. 47-1555 (2005-04-12)

KETVIRTASIS SKIRSNIS

TURTO VERTĖS NORMATYVO PINIGINEI SOCIALINEI PARAMAI GAUTI

NUSTATYMAS

9 straipsnis. Šeimos (vieno gyvenančio asmens) turtas

1. Skiriant piniginę socialinę paramą, į šeimos (vieno gyvenančio asmens) turtą įskaitomas šis šeimos narių (vieno gyvenančio asmens) nuosavybės teise turimas turtas:

- 1) statiniai, įskaitant nebaigtus statyti statinius;
- 2) privalomos registruoti transporto priemonės;
- 3) privaloma registruoti žemės ūkio technika;
- 4) žemė (įskaitant užimtą miško ir vandens telkinių);
- 5) gyvuliai, paukščiai, žvėreliai, bičių šeimos, jeigu jų bendra vertė viršija 4000 litų;
- 6) akcijos, obligacijos, vekseliai ir kiti vertybiniai popieriai, pajai, jeigu jų bendra vertė viršija 2000 litų;
- 7) meno kūriniai, brangakmeniai, juvelyriniai dirbiniai, taurieji metalai, kurių vieneto vertė viršija 2000 litų;
- 8) piniginės lėšos, turimos bankuose bei kitose kredito įstaigose ir ne bankuose bei ne kitose kredito įstaigose, jeigu jų bendra suma viršija 2000 litų;
- 9) gautos (negrąžintos) paskolos, jeigu jų bendra suma viršija 2000 litų;
- 10) kitiems asmenims paskolintos (negrąžintos) piniginės lėšos, jeigu jų bendra suma viršija 2000 litų;

11) per praėjusius 12 mėnesių iki mėnesio, nuo kurio skiriama pinigine socialinė parama, nuosavybėn įgytas bet koks kitas šios dalies 1–7 punktuose nenurodytas turtas, jeigu vieneto (komplekto) vertė viršija 2000 litų.

2. Į šeimos (vieno gyvenančio asmens) turtą įskaitoma per praėjusį laikotarpį nuo paskutinio duomenų apie turimą turtą pateikimo perleisto nuosavybėn kitam asmeniui šio straipsnio 1 dalies 1–8 punktuose nurodyto turto arba jo dalies vertė, kuri nenurodoma kaip naujai nuosavybėn įsigytas turtas ar gautos piniginės lėšos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2450](#), 2004-09-21, *Žin.*, 2004, Nr. 146-5303 (2004-10-01)

10 straipsnis. Nekilnojamojo turto normatyvai

1. Būsto normatyvas šeimai (vienam gyvenančiam asmeniui) yra 60 kvadratinų metrų būsto naudingojo ploto vienam iš jame gyvenamąją vietą deklaravusių šeimos narių, pridedant po 15 kvadratinų metrų kiekvienam kitam šeimos nariui.

2. Žemės sklypo normatyvas šeimai (vienam gyvenančiam asmeniui), atsižvelgiant į turimos žemės rūšį, yra:

1) namų valdos žemės sklypo ploto: miestuose – 6 arai, miesteliuose ir kaimuose – 25 arai;

2) žemės ūkio paskirties žemės sklypo, nevirsijančio 1 hektaro (įskaitant jame esančią namų valdos žemę), ploto: miestuose – 6 arai, miesteliuose ir kaimuose – 25 arai;

3) didesnio kaip 1 hektaro žemės ūkio paskirties žemės sklypo, žemės sklypo, kurį sudaro tik vandens telkinys, bei miškų ūkio paskirties žemės sklypo ploto – 3,5 hektaro.

3. Šeimai (vienam gyvenančiam asmeniui), gyvenamąją vietą deklaravusiai (gyvenančiai) mieste, didesnio kaip 1 hektaro žemės ūkio paskirties žemės sklypo, žemės sklypo, kurį sudaro tik vandens telkinys, bei miškų ūkio paskirties žemės sklypo ploto normatyvas yra 6 arai.

4. Jeigu šeimos (vieno gyvenančio asmens) turimi žemės sklypai yra ne tos pačios paskirties, taikomas vienos paskirties didžiausios vertės žemės sklypo ploto normatyvas.

5. Šeimai (vienam gyvenančiam asmeniui), neturinčiai žemės sklypo, taikomas šio straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatytas žemės sklypo ploto normatyvas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2450](#), 2004-09-21, *Žin.*, 2004, Nr. 146-5303 (2004-10-01)

11 straipsnis. Turto vertės normatyvo apskaičiavimas

1. Šio Įstatymo 10 straipsnyje nurodytas kiekvieno tipo (būsto ir žemės sklypo) nekilnojamojo turto vertės normatyvas šeimai (vienam gyvenančiam asmeniui) nustatomas atitinkamo tipo nekilnojamojo turto normatyvą dauginant iš pareiškėjo deklaruotos gyvenamosios vietos (kai neturi gyvenamosios vietos – vietovės, kurioje gyvena) vidutinės nekilnojamojo to tipo turto rinkos vertės.

2. Šio Įstatymo 10 straipsnyje nurodyto nekilnojamojo turto kiekvieno tipo vidutinę rinkos vertę tvirtina Komisija privalomam registruoti turtui įvertinti pagal kiekvienų metų vasario 1 d., gegužės 1 d., rugpjūčio 1 d. ir lapkričio 1 d. vidutinę nekilnojamojo turto rinkos vertę miestuose, miesteliuose ir kaimuose.

3. Nekilnojamojo turto vertės normatyvas šeimai (vienam gyvenančiam asmeniui) apskaičiuojamas sudedant abiejų tipų (būsto ir vieno iš žemės sklypų) nekilnojamojo turto vertes.

4. Kilnojamojo turto, piniginių lėšų, vertybinių popierių ir pajų vertės normatyvas šeimai (vienam gyvenančiam asmeniui) apskaičiuojamas sudedant 45 valstybės remiamų pajamų dydžius vienam vyresniam kaip 18 metų šeimos nariui (vienam gyvenančiam asmeniui), 30 valstybės remiamų pajamų dydžių kiekvienam kitam vyresniam kaip 18 metų šeimos nariui ir 15 valstybės remiamų pajamų dydžių kiekvienam vaikui iki 18 metų.

5. Turto vertės normatyvas šeimai (vienam gyvenančiam asmeniui) apskaičiuojamas sudedant nekilnojamojo turto vertės normatyvą ir kilnojamojo turto, piniginių lėšų, vertybinių popierių ir pajų vertės normatyvą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2450](#), 2004-09-21, *Žin.*, 2004, Nr. 146-5303 (2004-10-01)

PENKTASIS SKIRSNIS

ŠEIMOS (VIENO GYVENANČIO ASMENS) PAJAMŲ PINIGINEI SOCIALINEI PARAMAI GAUTI APSKAIČIAVIMAS

12 straipsnis. Šeimos (vieno gyvenančio asmens) pajamos

1. Skiriant piniginę socialinę paramą, į šeimos (vieno gyvenančio asmens) pajamas įskaitomos šios šeimos narių (vieno gyvenančio asmens) gaunamos pajamos:

- 1) su darbo santykiais susijusios pajamos;
- 2) autorinis atlyginimas;
- 3) pensijos ir pensijų išmokos, šalpos išmokos (išskyrus slaugos pašalpą);
- 4) dividendai;
- 5) palūkanos;
- 6) individualios įmonės savininko pajamos, gautos iš šios įmonės apmokestinto pelno;
- 7) individualios veiklos pajamos, įskaitant pajamas, gautas verčiantis veikla pagal verslo liudijimą;
- 8) pajamos iš žemės ūkio veiklos (išskyrus pajamas iš sodininkų bendrijų narių sodų, kurių žemės sklypų dydis neviršija 6 arų);
- 9) išmokos žemės ūkio veiklai;
- 10) piniginės lėšos, gautos vaikui (įvaikiui) išlaikyti (alimentai);
- 11) stipendijos;
- 12) socialinio pobūdžio kas mėnesį gaunamos pajamos, išskyrus transporto išlaidų kompensacijas invalidams ir neįgaliesiems, kompensacijas diabetikams ir donorams, mokamas pinigines lėšas vaikui (įvaikiui) išlaikyti (alimentus). Skiriant šeimai (vienam gyvenančiam asmeniui) socialinę pašalpą, į šeimos (vieno gyvenančio asmens) pajamas neįskaitoma gauta socialinė pašalpa bei šiuo Įstatymu nustatytos kompensacijos;
- 13) išeitinė išmoka arba kompensacija, išmokama, kai darbo sutartis nutraukiama;
- 14) išeitinė išmoka arba kompensacija atleidžiamam iš pareigų valstybės tarnautojui;
- 15) ligos, motinystės ir motinystės (tėvystės) pašalpa;
- 16) turtinės ar neturtinės žalos atlyginimas (iš jų vienkartinė netekto darbingumo kompensacija);
- 17) labdara piniginėmis lėšomis, kurios bendra suma viršija 4 valstybės remiamų pajamų dydžius;
- 18) gautos dovanų piniginės lėšos;
- 19) paveldėtos piniginės lėšos;
- 20) užsienyje ar iš užsienio valstybės gautos piniginės lėšos;
- 21) valstybės kompensacija už visuomenės poreikiams paimtą turtą;
- 22) turto nuomos pajamos;
- 23) loterijų ar kitų žaidimų laimėjimai, prizai;
- 24) kitos faktiškai gautos pajamos.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos pajamos imamos išskaičius gyventojų pajamų mokestį ir valstybinio socialinio draudimo įmokas.

3. Apskaičiuotas darbo užmokestis, užmokestis už prastovas ne dėl darbuotojo kaltės ir užmokestis už kasmetines atostogas, pensijos, pensijų išmokos, šalpos išmokos, stipendijos, kas mėnesį gaunamos pašalpos, ligos, motinystės ir motinystės (tėvystės) pašalpos, taip pat kitos kas mėnesį gaunamos pajamos įskaitomos į pajamas tų mėnesių, už kuriuos jos paskirtos.

4. Vienkartinės išmokos ir piniginės lėšos vaikui (įvaikiui) išlaikyti (alimentai) įskaitomos į pajamas tų mėnesių, per kuriuos jos buvo išmokėtos.

5. Kai vaikui (vaikams) išlaikyti vienam iš tėvų yra teismo priteista ir gauta konkreti pinigų suma, vidutinė vaikui (vaikams) išlaikyti skirta suma per mėnesį apskaičiuojama šią pinigų sumą padalijus iš mėnesių, likusių, iki vaikui (vaikams) sukaks 18 metų, skaičiaus.

6. Kai vaikui (vaikams) išlaikyti priteisiamas tam tikras turtas, į šeimos pajamas įskaitomos iš to turto naudojimo (nuomos) gaunamos pajamos. Šias pajamas pareiškėjas pats nurodo prašyme-paraiškoje.

7. Pajamos iš žemės ūkio veiklos nustatomos pagal šios veiklos apskaitos dokumentus. Jeigu tokių dokumentų nėra, vidutinės mėnesio pajamos apskaičiuojamos taikant Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintus žemės ūkio veiklos pajamų, įvertintų pagal sąlygines išlaidas, normatyvus. Jeigu nėra galimybės nustatyti pajamų pagal šiuos normatyvus, vidutinės mėnesio

pajamos apskaičiuojamos taikant Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytą pajamų normą hektarui žemės ūkio naudmenų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2450](#), 2004-09-21, Žin., 2004, Nr. 146-5303 (2004-10-01)

13 straipsnis. Pajamų socialinei pašalpai gauti apskaičiavimas

1. Vidutinės šeimos (vieno gyvenančio asmens) pajamos per mėnesį apskaičiuojamos pagal 3 mėnesių, praėjusių iki mėnesio, nuo kurio skiriama socialinė pašalpa, pajamas, nurodytas šio Įstatymo 12 straipsnyje.

2. Jeigu tą mėnesį, nuo kurio skiriama socialinė pašalpa, bent vieno šeimos nario (vieno gyvenančio asmens) pajamų šaltinis, palyginti su 3 praėjusiais mėnesiais, pasikeitė, vidutinės šeimos (vieno gyvenančio asmens) pajamos per mėnesį apskaičiuojamos pagal to mėnesio pajamas.

3. Šio straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka netaikoma, jei per 3 mėnesius, praėjusius iki mėnesio, nuo kurio skiriama socialinė pašalpa, yra gauta vienkartinė išmokų (premija, vienkartinė netekto darbingumo kompensacija, išeitinė išmoka arba kompensacija, išmokėta nutraukus darbo sutartį, išeitinė išmoka arba kompensacija atleidžiamam iš pareigų valstybės tarnautojui ir kitos faktiškai gautos vienkartinės pajamos, išskyrus kompensaciją už nepanaudotas atostogas).

4. Jeigu bent vienas iš šeimos narių neturi leidimo nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje, o kitiems šeimos nariams socialinė pašalpa skiriama, iš vidutinių šeimos pajamų per mėnesį atimama šiam šeimos nariui tenkanti pajamų dalis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2450](#), 2004-09-21, Žin., 2004, Nr. 146-5303 (2004-10-01)

14 straipsnis. Pajamų kompensacijoms gauti apskaičiavimas

1. Kompensacijos apskaičiuojamos pagal šeimos (vieno gyvenančio asmens) vidutinių mėnesio pajamų dalį, tenkančią būste gyvenamąją vietą deklaravusiems šeimos nariams (vienam gyvenančiam asmeniui).

2. Vidutinės šeimos (vieno gyvenančio asmens) pajamos per mėnesį apskaičiuojamos pagal 3 mėnesių, praėjusių iki mėnesio, nuo kurio skiriamos kompensacijos, pajamas, nurodytas šio Įstatymo 12 straipsnyje.

3. Jeigu tą mėnesį, nuo kurio skiriamos kompensacijos, bent vieno šeimos nario (vieno gyvenančio asmens) pajamų šaltinis, palyginti su 3 praėjusiais mėnesiais, pasikeitė, vidutinės šeimos (vieno gyvenančio asmens) pajamos per mėnesį apskaičiuojamos pagal to mėnesio pajamas.

4. Šio straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka netaikoma, jei per 3 mėnesius, praėjusius iki mėnesio, nuo kurio skiriamos kompensacijos, yra gauta vienkartinė išmokų (premija, vienkartinė netekto darbingumo kompensacija, išeitinė išmoka arba kompensacija, išmokėta nutraukus darbo sutartį, išeitinė išmoka arba kompensacija atleidžiamam iš pareigų valstybės tarnautojui ir kitos faktiškai gautos vienkartinės pajamos, išskyrus kompensaciją už nepanaudotas atostogas).

5. Socialinę pašalpą gaunantys šeimai (vienam gyvenančiam asmeniui) kompensacijos apskaičiuojamos pagal pajamas, kurios socialinei pašalpai gauti paskutinį kartą buvo nurodytos iki to mėnesio, nuo kurio skiriamos kompensacijos. Į šias pajamas įskaitomas paskutinį kartą paskirtos socialinės pašalpos dydis.

6. Jeigu viename būste gyvena daugiau kaip viena šeima ir šios šeimos už komunalines paslaugas atsiskaito pagal vieną sąskaitą (atsiskaitomąją knygelę), bendros būste gyvenamąją vietą deklaravusių šeimos narių (vienų gyvenančių asmenų) pajamos apskaičiuojamos sudedant kiekvienos šeimos būste gyvenamąją vietą deklaravusiems šeimos nariams (vieniems gyvenantiems asmenims) tenkančią vidutinių šeimos (vieno gyvenančio asmens) pajamų per mėnesį dalį, prieš tai atėmus 90 procentų jiems (jam) tenkančių valstybės remiamų pajamų dydžio.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2450](#), 2004-09-21, Žin., 2004, Nr. 146-5303 (2004-10-01)

ŠEŠTASIS SKIRSNIS PINIGINĖS SOCIALINĖS PARAMOS ADMINISTRAVIMAS

15 straipsnis. Piniginę socialinę paramą administruojanti institucija

Piniginę socialinę paramą administruoja šeimos (vieno gyvenančio asmens) deklaruojamos gyvenamosios vietos savivaldybė, o jei šeima (vienas gyvenantis asmuo) gyvenamosios vietos neturi, – savivaldybė, kurioje šeima (vienas gyvenantis asmuo) gyvena.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2217](#), 2004-05-04, *Žin.*, 2004, Nr. 80-2835 (2004-05-14)

16 straipsnis. Kreipimasis dėl piniginės socialinės paramos

1. Kreipdamasi dėl piniginės socialinės paramos, šeima (vienas gyvenantis asmuo) užpildo Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintą prašymą-paraišką, joje nurodo duomenis apie šeimą, jos narių veiklos pobūdį, turimą turtą ir šio Įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 6–11 punktuose bei 2 dalyje nurodyto turto vertę, gaunamas pajamas, taip pat kitus piniginei socialinei paramai gauti būtinus duomenis. Prie prašymo-paraiškos pridedamos šeimos narių (vieno gyvenančio asmens) pažymos apie šio Įstatymo 12 straipsnyje nurodytas pajamas, gautas per 3 praėjusius mėnesius iki mėnesio, nuo kurio skiriama piniginė socialinė parama. Visų prašyme-paraiškoje pateiktų duomenų teisingumą pareiškėjas patvirtina savo parašu.

2. Šeima (vienas gyvenantis asmuo) pateikia duomenis apie mėnesio, einančio prieš prašymo-paraiškos pateikimo mėnesį, paskutinę dieną turimą turtą, nurodytą šio Įstatymo 9 straipsnyje, taip pat tai patvirtinančius dokumentus. Šie duomenys ir dokumentai pateikiami kas 12 mėnesių.

3. Jeigu pasibaigus paskirtos piniginės socialinės paramos teikimo laikotarpiui, šeima (vienas gyvenantis asmuo) dėl piniginės socialinės paramos skyrimo kreipiasi pakartotinai, ji (jis) praneša savivaldybei duomenis apie deklaruoto turto pasikeitimus.

4. Savivaldybė pagal Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos parengtą metodiką nustato šeimos (vieno gyvenančio asmens) turto, nurodyto šio Įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 1–4 punktuose, vertę, o remdamasi Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintomis žemės ūkio produkcijos sąlyginėmis vertėmis – šio Įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 5 punkte nurodyto turto vertę.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2450](#), 2004-09-21, *Žin.*, 2004, Nr. 146-5303 (2004-10-01)

17 straipsnis. Piniginės socialinės paramos skyrimas ir mokėjimas

1. Socialinė pašalpa skiriama 3 mėnesiams nuo mėnesio, kurį šeima (vienas gyvenantis asmuo) pateikė prašymą-paraišką, pirmos dienos.

2. Kompensacijos skiriamos 3 mėnesiams nuo mėnesio, kurį šeima (vienas gyvenantis asmuo) įgijo teisę į kompensacijas, pirmos dienos, tačiau ne daugiau kaip už 2 praėjusius mėnesius iki prašymo-paraiškos pateikimo mėnesio.

3. Piniginei socialinei paramai gauti reikalingi dokumentai pateikiami ne vėliau kaip iki piniginės socialinės paramos teikimo laikotarpio pabaigos.

4. Kai pasibaigus paskirtos piniginės socialinės paramos teikimo laikotarpiui dėl tolesnio jos skyrimo šeima (vienas gyvenantis asmuo) per 3 mėnesius kreipiasi su prašymu-paraiška ir pateikia naujus dokumentus ir duomenis apie šeimos narius bei šeimos (vieno gyvenančio asmens) pajamas, piniginė socialinė parama skiriama nuo kito mėnesio, einančio po piniginės socialinės paramos teikimo laikotarpio pabaigos.

5. Jeigu pasibaigus paskirtos socialinės pašalpos mokėjimo laikotarpiui, kreipiamasi vėliau kaip po 3 mėnesių nuo anksčiau paskirtos socialinės pašalpos mokėjimo laikotarpio pabaigos, socialinė pašalpa skiriama nuo prašymo-paraiškos pateikimo mėnesio.

6. Piniginę socialinę paramą savivaldybė turi teisę skirti ilgesniam negu 3 mėnesių laikotarpiui, jeigu nesikeičia šeimos sudėtis ir šeimos (vieno gyvenančio asmens) pajamos.

7. Piniginę socialinę paramą savivaldybė turi teisę skirti trumpesniam negu 3 mėnesių laikotarpiui, jeigu:

1) yra žinomos priežastys, dėl kurių šeima (vienas gyvenantis asmuo) per šį laikotarpį neteks teisės į piniginę socialinę paramą, arba

2) pasikeitus aplinkybėms (šeimos sudėčiai, pajamų šaltiniui, apgyvendintam globos įstaigoje vaikui paskyrus valstybės ar savivaldybės išlaikymą ir kita), pasikeitė piniginės socialinės paramos dydis. Šiuo atveju piniginė socialinė parama skiriama iš naujo nuo kito mėnesio, apskaičiuojant ją pagal to mėnesio šeimos (vieno gyvenančio asmens) pajamas.

8. Savivaldybės sprendimas dėl piniginių socialinės paramos skyrimo priimamas ne vėliau kaip per mėnesį nuo prašymo-paraiškos ir visų reikalingų dokumentų gavimo dienos.

9. Sprendimo, kuriuo šeimai (vienam gyvenančiam asmeniui) piniginių socialinė parama neskiriama, kopija ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos išsiunčiama pareiškėjui. Šiame sprendime yra nurodomos piniginių socialinės paramos neskyrimo priežastys ir šio sprendimo apskundimo tvarka. Pareiškėjo pateikti dokumentai jam grąžinami, o jo byloje paliekamos šių dokumentų kopijos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2450](#), 2004-09-21, *Žin.*, 2004, Nr. 146-5303 (2004-10-01)

18 straipsnis. Piniginės socialinės paramos teikimas

1. Socialinė pašalpa teikiama vienu iš šių būdų:

1) piniginėmis lėšomis;

2) paslaugomis (perkant maistą ir kitas reikalingas prekes, organizuojant suaugusiųjų bei vaikų maitinimą ir kita).

2. Šeimai (vienam gyvenančiam asmeniui) pakeitus deklaruotą gyvenamąją vietą (jei gyvenamosios vietos neturi, – savivaldybę, kurioje gyvena), piniginių socialinės paramos teikimas ankstesnėje savivaldybėje nutraukiamas, išmokėjus ją už tą mėnesį, kurį ją gavusi šeima (vienas gyvenantis asmuo) pakeitė deklaruotą gyvenamąją vietą (jei gyvenamosios vietos neturi, – savivaldybę, kurioje gyvena). Šeima (vienas gyvenantis asmuo) nustatyta tvarka nuo kito mėnesio kreipiasi į naujai deklaruojamos gyvenamosios vietos savivaldybę (jei gyvenamosios vietos neturi, – į savivaldybę, kurioje gyvena), o ši piniginių socialinę paramą teikia nustatyta tvarka, bet ne anksčiau negu nuo kito mėnesio po to, kai šeimos (vieno gyvenančio asmens) deklaruojama gyvenamoji vieta (jei gyvenamosios vietos neturi, – savivaldybę, kurioje gyvena), buvo pakeista.

3. Paskirta, bet laiku neatsiimta socialinė pašalpa išmokama, jeigu dėl jos buvo kreiptasi ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo paskutinio mėnesio, už kurį pašalpa priklausė.

4. Kompensacijos teikiamos savivaldybių nustatyta tvarka vienu iš šių būdų:

1) piniginėmis lėšomis;

2) apskaičiuotų kompensacijų suma pervedama į energetines ir komunalines paslaugas tiekiančių įmonių atsiskaitomąsias sąskaitas bankuose.

5. Jeigu per laikotarpį, kurį šeimai (vienam gyvenančiam asmeniui) teikiama piniginių socialinė parama, šeima (vienas gyvenantis asmuo) prarado teisę į piniginių socialinę paramą arba buvo nustatyta, kad šeima (vienas gyvenantis asmuo) yra pateikusi neteisingus duomenis apie turimą, gaunamas pajamas, šeimos narius ar kitus duomenis, reikalingus piniginei socialinei paramai skirti, ji nuo kito mėnesio nebeteikiama.

6. Šio straipsnio 5 dalyje nurodytu atveju piniginių socialinė parama šeimai (vienam gyvenančiam asmeniui) skiriama iš naujo, kai šeima (vienas gyvenantis asmuo) grąžina pinigines lėšas neteisėtai gautą piniginių socialinę paramą.

7. Socialinė pašalpa išmokama savivaldybės nustatyta tvarka už kiekvieną praėjusį mėnesį.

8. Kai šeimos (vieni gyvenantys asmenys) už būsto centralizuotą šildymą ar kurą (energiją) būstui šildyti, centralizuotai tiekiamą karštą vandenį ar kurą (energiją) karštam vandeniui ruošti ir šaltą vandenį atsiskaito su energijos (kuro, vandens) tiekėjais kiekvieną mėnesį, kompensacijos teikiamos savivaldybės nustatyta tvarka už kiekvieną praėjusį mėnesį.

9. Kai būstas šildomas ir karštas vanduo ruošiamas naudojant kietą ar kitokį kurą, kompensacijos teikiamos savivaldybės nustatyta tvarka už kiekvieną praėjusį mėnesį arba iš karto už visą kompensacijų skyrimo laikotarpį.

10. Jeigu šeimai (vienam gyvenančiam asmeniui) apskaičiuota socialinė pašalpa yra mažesnė kaip 5 litai, ji nemokama.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2217](#), 2004-05-04, *Žin.*, 2004, Nr. 80-2835 (2004-05-14)

Nr. [IX-2450](#), 2004-09-21, *Žin.*, 2004, Nr. 146-5303 (2004-10-01)

19 straipsnis. Savivaldybės pareigos ir teisės administruojant piniginių socialinę paramą

1. Savivaldybės, administruodamos piniginių socialinę paramą, privalo:

1) socialinės rizikos šeimoms (asmenims) ir nedarnioms šeimoms piniginę socialinę paramą teikti socialinėmis paslaugomis, vadovaudamosi Socialinių paslaugų įstatymu;

2) socialinę pašalpą šeimoms (vieniems gyvenantiems asmenims) skirti paslaugomis, kai šeima (vienas gyvenantis asmuo) nevykdo šio Įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 4 punkte ir 2 dalyje nustatytų pareigų;

3) skirti kompensacijas šio Įstatymo 18 straipsnio 4 dalies 2 punkte nustatytu būdu šeimai (vienam gyvenančiam asmeniui), įsiskolinusiai už būsto šildymą, šaltą bei karštą vandenį, jai (jam) sudarius sutartį su šių paslaugų tiekėjais dėl dalies įsiskolinimo, bet ne daugiau kaip 20 procentų šeimos (vieno gyvenančio asmens) pajamų, grąžinimo kas mėnesį;

4) neskirti kompensacijų, nutraukti jų teikimą įsiskolinusiai už būsto šildymą, šaltą bei karštą vandenį šeimai (vienam gyvenančiam asmeniui), kai ji (jis) atsisako sudaryti šios dalies 3 punkte nurodytą sutartį arba jos nevykdo;

5) neskirti piniginės socialinės paramos šeimai (vienam gyvenančiam asmeniui), nevykdančiai šio Įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1, 2 ir 3 punktuose nustatytų pareigų.

2. Savivaldybės, administruodamos piniginę socialinę paramą, turi teisę:

1) darbingus nedirbančius socialinės paramos gavėjus, nedalyvaujančius aktyviose darbo rinkos politikos priemonėse, Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka pasitelkti visuomenei naudingiems darbams atlikti;

2) papildomai apklausti asmenis, kurie kreipiasi dėl piniginės socialinės paramos skyrimo ar gauna šią paramą, tikrinti jų pateiktus dokumentus ir reikalauti papildomų duomenų, įrodančių šeimos (vieno gyvenančio asmens) teisę į piniginę socialinę paramą;

3) tikrinti šeimos (vieno gyvenančio asmens) gyvenimo sąlygas, turimą turtą ir užimtumą, surašyti buities tyrimo aktą, kuriuo remdamasi savivaldybė priima sprendimą dėl šeimos (vieno gyvenančio asmens) teisės į piniginę socialinę paramą;

4) savo nustatyta tvarka iš savo biudžeto lėšų skirti šeimoms (vieniems gyvenantiems asmenims) piniginę socialinę paramą ir kitais šio Įstatymo nenustatytais atvejais (vienkartinę pašalpą; socialinę pašalpą; kompensuoti Įstatyme nenurodytas būsto išlaikymo išlaidas; kompensuoti išlaidas už didesnę karšto ir šalto vandens kiekį, negu šiame Įstatyme nustatytas normatyvas, bei didesnio būsto naudingojo ploto šildymo išlaidas; padengti įsiskolinimą už būstą ir kita);

5) atsiradus neaiškumų dėl prašyme-paraiškoje pateiktų duomenų apie turimą turtą ir gaunamas pajamas arba patikrinimo metu kilus įtarimų, kad yra pateikti neteisingi duomenys arba kad jie nuslepiami, pareikalauti, kad šeimos nariai (vienas gyvenantis asmuo) deklaruotų turtą (įskaitant gaunamas pajamas) Gyventojų turto deklaravimo įstatymo nustatyta tvarka;

6) nereikalauti iš piniginę socialinę paramą gaunančios šeimos (vieno gyvenančio asmens) kas 3 mėnesius iš naujo pateikti tų duomenų, kurie iki pakartotinio kreipimosi yra nepasikeitę. Tačiau šie duomenys turi būti pateikiami ne rečiau kaip kartą per metus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1912](#), 2003-12-18, *Žin.*, 2003, Nr. 123-5584 (2003-12-30)

Nr. [IX-2217](#), 2004-05-04, *Žin.*, 2004, Nr. 80-2835 (2004-05-14)

Nr. [IX-2450](#), 2004-09-21, *Žin.*, 2004, Nr. 146-5303 (2004-10-01)

20 straipsnis. Informacijos teikimas

1. Lietuvos Respublikos juridiniai ir fiziniai asmenys pageidaujančių gauti piniginę socialinę paramą asmenų bei jų šeimos narių arba ją teikiančių institucijų ar įstaigų prašymu per 10 darbo dienų nuo prašymo gavimo dienos parengia ir nemokamai išduoda pažymą apie jų turimą turtą arba gaunamas pajamas.

2. Valstybės ir savivaldybių įmonės, institucijos, įstaigos ir organizacijos savivaldybių prašymu turi nemokamai teikti joms informaciją, reikalingą piniginei socialinei paramai skirti.

3. Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka savivaldybės turi teikti Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai duomenis apie jų teritorijose gyvenančioms šeimoms (vieniems gyvenantiems asmenims) suteiktą piniginę socialinę paramą.

4. Savivaldybės įstatymo nustatyta tvarka užtikrina šeimų (vienų gyvenančių asmenų) pateiktų piniginei socialinei paramai gauti duomenų konfidencialumą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2450](#), 2004-09-21, *Žin.*, 2004, Nr. 146-5303 (2004-10-01)

21 straipsnis. Piniginės socialinės paramos lėšos

1. Socialinė pašalpa ir kompensacijos mokamos iš valstybės biudžeto specialios tikslinės dotacijos savivaldybių biudžetams.
2. Piniginei socialinei paramai administruoti skiriama iki 4 procentų socialinei pašalpai ir kompensacijoms mokėti skirtų lėšų.

SEPTINTASIS SKIRSNIS PINIGINĘ SOCIALINĘ PARAMĄ GAUNANČIOS ŠEIMOS (VIEÑO GYVENANČIO ASMENS) PAREIGOS

22 straipsnis. Piniginę socialinę paramą gaunančios šeimos (vieno gyvenančio asmens) pareigos

1. Piniginę socialinę paramą gaunanti šeima (vienas gyvenantis asmuo) privalo:
 - 1) pagal Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintą prašymo-paraiškos formą pateikti visą ir teisingą informaciją, įrodančią šeimos (vieno gyvenančio asmens) teisę gauti piniginę socialinę paramą, bei būtinus piniginei socialinei paramai gauti dokumentus;
 - 2) savivaldybės reikalavimu deklaruoti turimą turtą (įskaitant gaunamas pajamas) Gyventojų turto deklaravimo įstatymo nustatyta tvarka;
 - 3) sudaryti savivaldybių socialiniams darbuotojams galimybę tikrinti gyvenimo sąlygas, turimą turtą ir užimtumą;
 - 4) dalyvauti savivaldybės organizuojamuose visuomenei naudinguose darbuose bei socialinių paslaugų programose.
2. Bedarbiai šeimos nariai (vieni gyvenantys asmenys) privalo vykdyti valstybinių teritorinių darbo biržų sudarytuose individualiuose įdarbinimo planuose numatytus įsipareigojimus (neatsisakyti profesinio mokymo ar kvalifikacijos tobulinimo, siūlomo darbo, viešųjų bei Užimtumo fondo remiamų darbų ir kita).

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1912](#), 2003-12-18, *Žin.*, 2003, Nr. 123-5584 (2003-12-30)

Nr. [IX-2450](#), 2004-09-21, *Žin.*, 2004, Nr. 146-5303 (2004-10-01)

AŠTUNTASIS SKIRSNIS NETEISĖTAI GAUTOS PINIGINĖS SOCIALINĖS PARAMOS IŠIEŠKOJIMAS

23 straipsnis. Dėl gavėjo kaltės neteisėtai gautos piniginės socialinės paramos išieškojimas

Asmenys, nuslėpę ar pateikę neteisingus duomenis, reikalingus piniginei socialinei paramai gauti, ir dėl to neteisėtai gavę šio Įstatymo nustatytą piniginę socialinę paramą, privalo savivaldybei grąžinti neteisėtai gautos piniginės socialinės paramos dydžio pinigines lėšas. Jei jie to nepadarė per mėnesį nuo savivaldybės pareikalavimo dienos, neteisėtai gautos piniginės socialinės paramos dydžio piniginės lėšos išieškomos įstatymų nustatyta tvarka.

24 straipsnis. Dėl savivaldybės ar jos tarnautojo kaltės neteisėtai išmokėtos piniginės socialinės paramos išieškojimas

Dėl savivaldybės ar jos tarnautojo kaltės neteisėtai išmokėtos piniginės socialinės paramos lėšos išieškomos įstatymų nustatyta tvarka.

DEVINTASIS SKIRSNIS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

25 straipsnis. Savivaldybės sprendimo dėl piniginės socialinės paramos skyrimo apskundimas

Savivaldybės sprendimas dėl piniginės socialinės paramos skyrimo gali būti skundžiamas Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

26 straipsnis. Šio Įstatymo įgyvendinimas

1. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija iki 2004 m. sausio 1 d. patvirtina:
 - 1) prašymo-paraiškos piniginei socialinei paramai gauti, buities tyrimo akto bei kompensacijų skaičiavimo formas;
 - 2) šeimos (vieno gyvenančio asmens), kuri kreipėsi dėl piniginės socialinės paramos, turto įvertinimo metodiką;
 - 3) žemės ūkio produkcijos sąlygines vertes;
 - 4) žemės ūkio veiklos pajamų normatyvus;
 - 5) pajamų normą hektarui žemės ūkio naudmenų;
 - 6) asmenų telkimo visuomenei naudingiems darbams tvarką.
 2. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija iki 2004 m. sausio 1 d. patvirtina atskirų energijos ir kuro rūšių sąnaudų normatyvus būstui šildyti ir šaltam vandeniui pašildyti.
 3. Komisija privalomam registruoti turtui įvertinti tvirtina ir skelbia „Valstybės žiniuose“ kiekvienų metų vasario 1 d., gegužės 1 d., rugsėjo 1 d. ir lapkričio 1 d. vidutinę nekilnojamojo turto rinkos vertę miestuose, miesteliuose ir kaimuose.
 4. Savivaldybės iki 2004 m. balandžio 1 d. nustato kompensacijų mokėjimo tvarką (kompensacijų mokėjimo būdą, atsiskaitymo su šilumą ir vandenį tiekiančiomis įmonėmis tvarką, įsiskolinimo šioms įmonėms padengimo tvarką ir kita).
- Straipsnio pakeitimai:*
Nr. [IX-1892](#), 2003-12-11, Žin., 2003, Nr. 123-5577 (2003-12-30)
Nr. [IX-2450](#), 2004-09-21, Žin., 2004, Nr. 146-5303 (2004-10-01)

27 straipsnis. Netekę galios teisės aktai

Įsigaliojus šiam Įstatymui, netenka galios:

- 1) Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų garantijų įstatymo (Žin., 1990, Nr. 30-74; 1994, Nr. 88-1667) 1 straipsnio 6 pastraipa, 10 straipsnio 1 ir 2 dalys ir 11 straipsnis;
- 2) Lietuvos Respublikos buto (individualaus gyvenamojo namo) šildymo išlaidų, išlaidų šaltam ir karštam vandeniui kompensavimo gyventojams, turintiems mažas pajamas, įstatymas (Žin., 1999, Nr. 36-1062);
- 3) Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų garantijų įstatymo taikymo“ (Žin., 1990, Nr. 30-712) 1 dalies 3 pastraipa.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2450](#), 2004-09-21, Žin., 2004, Nr. 146-5303 (2004-10-01)

28 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Šis Įstatymas, išskyrus 26 straipsnį, įsigalioja nuo 2004 m. balandžio 1 d.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1892](#), 2003-12-11, Žin., 2003, Nr. 123-5577 (2003-12-30)

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

ROLANDAS PAKSAS

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1892](#), 2003-12-11, Žin., 2003, Nr. 123-5577 (2003-12-30)

PINIGINĖS SOCIALINĖS PARAMOS MAŽAS PAJAMAS GAUNANČIOMS ŠEIMOMS (VIENTIEMS GYVENANTIEMS ASMENIMS) ĮSTATYMO 26 IR 28 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1912](#), 2003-12-18, Žin., 2003, Nr. 123-5584 (2003-12-30)

PROKURATŪROS ĮSTATYMO, VIEŠŲJŲ IR PRIVAČIŲ INTERESŲ DERINIMO VALSTYBINĖJE TARNYBOJE ĮSTATYMO, SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO, PREZIDENTO

RINKIMŲ ĮSTATYMO, SEIMO RINKIMŲ ĮSTATYMO, PINIGINĖS SOCIALINĖS PARAMOS MAŽAS PAJAMAS GAUNANČIOMS ŠEIMOMS (VIEŅIEMS GYVENANTIEMS ASMENIMS) ĮSTATYMO, VALSTYBĖS GARANTUOJAMOS TEISINĖS PAGALBOS ĮSTATYMO IR VALSTYBĖS KONTROLĖS ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS
Šis įstatymas įsigalioja nuo 2004 m. sausio 1 d.

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-2217](#), 2004-05-04, Žin., 2004, Nr. 80-2835 (2004-05-14)

VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO, VALSTYBINIŲ ŠALPOS IŠMOKŲ ĮSTATYMO, MOKSLININKŲ VALSTYBINIŲ PENSIJŲ LAIKINOJO ĮSTATYMO, VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO, VALSTYBĖS PARAMOS BŪSTUI ĮSIGYTI AR IŠSINUOMOTI ĮSTATYMO, PINIGINĖS SOCIALINĖS PARAMOS MAŽAS PAJAMAS GAUNANČIOMS ŠEIMOMS (VIEŅIEMS GYVENANTIEMS ASMENIMS) ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-2450](#), 2004-09-21, Žin., 2004, Nr. 146-5303 (2004-10-01)

PINIGINĖS SOCIALINĖS PARAMOS MAŽAS PAJAMAS GAUNANČIOMS ŠEIMOMS (VIEŅIEMS GYVENANTIEMS ASMENIMS) ĮSTATYMO 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 26, 27 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2004 m. spalio 1 d.

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-2539](#), 2004-11-04, Žin., 2004, Nr. 171-6299 (2004-11-26)

MOKSLININKŲ VALSTYBINIŲ PENSIJŲ LAIKINOJO ĮSTATYMO, VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO, TEISĖJŲ VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO, VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO SENATVĖS PENSIJŲ IŠANKSTINIO MOKĖJIMO ĮSTATYMO, PINIGINĖS SOCIALINĖS PARAMOS MAŽAS PAJAMAS GAUNANČIOMS ŠEIMOMS (VIEŅIEMS GYVENANTIEMS ASMENIMS) ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2005 m. sausio 1 d.

6.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-144](#), 2005-03-24, Žin., 2005, Nr. 47-1555 (2005-04-12)

PINIGINĖS SOCIALINĖS PARAMOS MAŽAS PAJAMAS GAUNANČIOMS ŠEIMOMS (VIEŅIEMS GYVENANTIEMS ASMENIMS) ĮSTATYMO 8 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

*** Pabaiga ***

Redagavo: Aušrinė Trapinskienė (2005-04-12)

autrap@lrs.lt